

**PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ
DEL PLA D'ACCIÓ
DEL PEC DE BARCELONA 2008-2011**

EDUCACIÓ EN XARXA

VIII JORNADES DEL PEC DE BARCELONA
26 i 27 de novembre de 2007

DOCUMENTS DELS 5 GRUPS DE TREBALL

Index	pàg.
GT 1 Com construir un Portafoli Educatiu de la ciutat?	3
GT 2 Què entenem com a projectes estratègics?	8
GT 3 Com dibuixem el perfil educatiu de la ciutat?	13
GT 4 Quines comissions de treball ha de tenir el PEC B III?	19
GT 5 Què entenem per projectes integrals d'educació a Barcelona?	24
Institucions i entitats que han participat a les reunions dels 5 GT	33

PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DEL PLA D'ACCIÓ DEL PEC DE BARCELONA 2008-2011

EDUCACIÓ EN XARXA

VIII JORNADES DEL PEC DE BARCELONA

GRUP DE TREBALL 1

COM CONSTRUIR UN PORTAFOLI EDUCATIU DE LA CIUTAT?

Aquest document inclou les aportacions expressades a les reunions preparatòries que va fer aquest Grup de treball i les que es van acordar afegir al resum dels principals criteris i propostes, en el marc de les VIII Jornades del PEC (26 i 27 de novembre de 2007).

Ponent: Àngel Forner, grup d'avaluació del PEC B de l'ICE de la Universitat de Barcelona.

Per la Comissió Delegada del Consell Directiu del PEC B: Eva Hernández, Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.

COM CONSTRUIR EL PORTAFOLI EDUCATIU DEL PEC?

- Concepte de portafoli: finalitats i avantatges
- Disseny del portafoli
- Proposta de prova pilot

Concepte de portafoli: finalitats i avantatges

El concepte de portafoli existeix des de fa temps i s'ha utilitzat en diferents àmbits temàtics i professionals. Es tracta d'una eina que es fa servir sobretot en aquells àmbits on es fa necessària la presentació d'evidències que permetin valorar realitzacions (aquestes poden ser coneixements, habilitats o possibilitats de millora per mitjà de la presentació d'una recopilació de les intencions, els treballs fets i la reflexió sobre el procés que s'ha seguit i els resultats que s'han obtingut).

El portafoli del PEC es pot entendre com «una recopilació de documents amb el propòsit d'evidenciar les accions educatives desenvolupades en el marc del PEC B.»

Els portafolis consten, almenys, d'aquests tipus d'evidències:

- Una recopilació de documentació i de dades referida a les activitats dutes a terme, tant de caràcter qualitatiu com quantitatiu, i d'opinions sistemàtiques sobre aquestes activitats.
- Una sèrie de reflexions sobre el procés i els resultats de les activitats.

El fet que el portafoli del PEC sigui una recopilació d'evidències ens permet:

- Documentar el procés que segueixen els programes educatius del PEC.
- Recollir evidències i dades sobre l'efectivitat de les accions educatives que es fan.
- Facilitar informació a qualsevol agent extern sobre les activitats que es duen a terme.
- Fomentar la reflexió dels responsables de les activitats sobre el que es fa, per què es fa i com es fa.
- Promoure l'elaboració de propostes de millora.
- Mostrar els mèrits de les entitats participants en el PEC i del propi PEC.

El portafoli del PEC té els avantatges següents:

- Facilita una major participació de les entitats en el procés general del PEC.

- És una estratègia que fomenta el desenvolupament dels programes educatius de les entitats implicades.
- Normalitza els programes educatius que formen part del PEC.
- Ajuda les entitats a prendre consciència dels seus punts forts i febles, i de les possibilitats de millora.
- És una plataforma per donar a conèixer els programes educatius de les diferents entitats adherides al PEC, així com una possibilitat per mostrar el conjunt d'activitats educatives del PEC en el marc de Barcelona ciutat educadora.

Disseny del portafoli

Parts del portafoli

1. Identificació del programa i de l'entitat
2. Descripció de les persones destinatàries
3. Selecció d'evidències
4. Valoracions
5. Trajectòries del programa i de l'entitat
6. Annexos

1. Identificació del programa i de l'entitat

El programa educatiu

- Descripció:

- a. Denominació.
- b. Resum dels objectius que es proposa el programa. Descripció del programa.
- c. Destinatari del programa: alumnes/estudiants de bressol, d'infantil, de secundària, de batxillerat, d'FP, universitaris, altres; gent gran; col·lectius; famílies; ciutadania en general.
- d. Abast del programa (ciutat, districte, barri, ...).
- e. El programa forma part d'algun dels projectes estratègics del PEC? (Indicar-ho)
- f. El programa forma part d'algun dels projectes integrals d'educació? (Indicar-ho)
- g. Adreça web pròpia.

- Gestió:

- h. Descripció de la gestió del programa.
- i. Programa dinamitzat per monitors, mestres, especialistes, ...
- j. Lloc/s de realització del programa.

- Temporalització:

- k. Calendari de les activitats del programa (períodes, dates, ...).

- L'entitat

- l. Nom
- m. Persona/es encarregada/es del portafoli
- n. Adreça de correu electrònic
- o. Període d'elaboració del portafoli

Altres aspectes rellevants:

- Participen altres entitats en la gestió/execució del programa?   sí   no   quines
- És un programa de nova incorporació al PEC?   sí   no
- Altres ...

2. Descripció de les persones destinatàries

Perfil dels destinataris del programa

Nombre de persones que participen en el programa (destinatàries)

Distribució de la procedència dels destinataris (centres educatius, associacions, barris)

Altres dades que s'adjunten a l'annex (gràfics, estadístiques, ...)

Comentaris sobre les dades que es presenten (reflexió/valoració; punts forts/punts febles)

3. Selecció d'evidències

Evidències relatives a la promoció/propaganda/difusió del programa.

Evidències relatives al desenvolupament del programa (fotografies, vídeos, produccions, llibres, articles, guies, webs, ...).

Evidències relatives a la valoració del programa (valoració de les activitats i nivell de satisfacció dels destinataris; valoració dels responsables dels infants o dels joves, o dels col·lectius; valoracions procedents dels llibres de visites, ...).

Evidències de procedència externa (reculls de premsa, ...).

Relació de les evidències incorporades a l'annex.

Altres evidències que s'adjunten a l'annex.

Comentaris sobre les evidències que es presenten (reflexió/valoració; punts forts/punts febles).

4. Valoracions

A partir de les pretensions del programa i de les dades i evidències aportades, destacar els aspectes més favorables (positius), els que cal millorar (revisar), i els febles (reconsiderar).

Sobre les finalitats del programa:

Grau de satisfacció o d'insatisfacció

Enunciar almenys tres motius que expliquin la satisfacció

Enunciar almenys tres motius que expliquin la insatisfacció

Propostes concretes per transformar les insatisfaccions en millores

Sobre el desenvolupament del programa:

Grau de satisfacció o d'insatisfacció

Enunciar almenys tres motius que expliquin la satisfacció

Enunciar almenys tres motius que expliquin la insatisfacció

Propostes concretes per transformar les insatisfaccions en millores

Sobre els resultats:

Grau de satisfacció o d'insatisfacció

Enunciar almenys tres motius que expliquin la satisfacció

Enunciar almenys tres motius que expliquin la insatisfacció

Propostes concretes per transformar les insatisfaccions en millores

Comentaris/reflexions sobre la incidència del programa en la consecució dels objectius prioritaris del PEC.

Comentaris/reflexions sobre l'impacte immediat/mediat del programa en els destinataris.

Comentaris/reflexions sobre la visibilitat ciutadana del programa i l'entitat.

5. Trajectòries del programa i de l'entitat

a) Breu currículum de l'entitat en relació amb temes socioeducatius (màxim dues pàgines o 3.000 caràcters).

b) Breu currículum del programa o activitat educativa que es presenta en el portafoli (màxim dues pàgines o 3.000 caràcters).

6. Annexos

Index dels materials o documents incorporats als annexos.

Nota: El disseny de portafoli que es presenta correspon a un model molt estructurat. Sense treure importància a aquest tipus de portafoli, pensem que en una primera etapa el portafoli del PEC B, i per tant la primera concreció, pot consistir en un model menys estructurat encara que mantingui les parts constituents que apareixen en la proposta que es fa aquí.

Proposta de prova pilot

Per a un disseny més acurat del portafoli, el GT1 proposa una etapa prèvia de prova pilot, on es convidi a participar algunes entitats amb la finalitat d'assajar un model de portafoli i determinar criteris d'elaboració i modalitats de suport i de seguiment.

Nota: a la presentació d'aquest document en el marc de les VIII Jornades, a més de fer propostes ja incorporades al punt 7 s'ha expressat:

Després de revisar el procés d'elaboració del document base i els continguts del mateix document, els assistents comenten els punts següents:

A. En general, es recomana enriquir el document base amb una introducció i una relació detallada de les justificacions per al procés d'elaboració del portafoli.

B. Es confirma que, en una primera etapa, l'èmfasi sobre la finalitat avaluativa del portafoli es concreta en l'èmfasi sobre la reflexió i l'autoavaluació per part dels responsables dels diferents programes educatius.

C. Tot i que el portafoli té interès en normalitzar la descripció dels programes educatius, també es considera oportú que serveixi per mostrar les particularitats de cadascun d'ells.

7. RESUM DELS PRINCIPALS CRITERIS I PROPOSTES

Els participants en el GT1 han treballat sobre tres aspectes concrets en relació amb el portafoli educatiu de la ciutat. El primer, **revisar la proposta inicial** sobre la missió encarregada al GT1. El segon, analitzar i debatre **el què, el per què i el com** pot ser el portafoli PEC. El tercer, **concretar les finalitats i un disseny de portafoli**, així com proposar l'aplicació d'una prova pilot.

Sobre el primer punt, es partia de tres preguntes clau:

1. Com **recollir i avaluar** les **accions educatives ciutadanes**?
2. Com generar **criteris qualitius generals** perquè les accions educatives ciutadanes ajudin a avançar cap als **objectius del PEC B**?
3. Com **avaluar l'impacte** d'aquestes accions?

La reconsideració feta sobre les preguntes clau inicials va comportar traslladar l'èmfasi de l'avaluació a la reflexió. Així, les preguntes clau van quedar redactades de la manera següent:

1. Com **recollir les accions educatives del PEC**?
2. Com generar **criteris qualitius generals** perquè les accions educatives puguin ajudar a avançar cap als **objectius del PEC B**?

Sobre el segon punt, el debat se centra en:

- . Acordar el **concepte de portafoli**.
- . **Descriure'n les finalitats** i els avantatges.
- . **Determinar-ne el disseny** i el *target*.
- . Proposar **una prova pilot**.

Sobre el tercer punt, es proposa un document de base que porta per títol «Com construir el portafoli educatiu del PEC?» i que recull **el concepte** de portafoli (finalitats i avantatges), **el disseny** del portafoli i una **proposta de prova pilot**.

Quatre punts clau a considerar:

1. Del portafoli dels programes al portafoli del PEC.
2. Del portafoli centrat en la descripció al portafoli centrat en la reflexió i l'avaluació.
3. Del portafoli com a resultat al portafoli com a procés.
4. Del portafoli exhaustiu i rigorós al portafoli flexible i creatiu.

VIII JORNADES DEL PEC

Barcelona, 27 de novembre de 2007

Documents: a www.bcn.cat/educacio/pec poden consultar-se els resums de les tres reunions dels cinc grups de treball preparatoris per a les VIII Jornades del PEC.

INSTITUCIONS I ENTITATS QUE HAN PARTICIPAT A LES REUNIONS PREPARATÒRIES DEL GT 1:

AFA La Verneda: Ma. Núria Valls

Ajuntament de Barcelona: Hilda Weissmann

Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona: Roser Bertran

CEIPM Patronat Domènech: Ma. Jesús De Miguel

FECSA ENDESA: Eva Hernández (CD del Consell Directiu del PEC)

Cosmocaixa: Ma. Esther Arderiu

ECOIMA: Xènia Maiques

Escola Virolai: Coral Regí

Escola Traç-Associació Diomira: Carlota Ramos

ICE Universitat de Barcelona: Mònica Mato, Àngel Forner (ponent)

IMEB: Araceli Vilarrasa

Universitat de Barcelona: Maria Pla, Núria Serrat, Antoni Vallès

PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DEL PLA D'ACCIÓ DEL PEC DE BARCELONA 2008-2011

EDUCACIÓ EN XARXA

VIII JORNADES DEL PEC DE BARCELONA

GRUP DE TREBALL 2

QUÈ ENTENEM COM A PROJECTES ESTRATÈGICS?

Aquest document inclou les aportacions expressades a les reunions preparatòries que va fer aquest Grup de treball i les que es van acordar afegir al resum dels principals criteris i propostes, en el marc de les VIII Jornades del PEC (26 i 27 de novembre de 2007).

Ponent: Francesc Santacana, coordinador general del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB) i Montserrat Rubí, Secretària Tècnica del PEMB.

Per la Comissió Delegada del Consell Directiu del PEC B: José Antonio García Saceda, Serveis Territorials d'Educació de Barcelona ciutat, Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya; i Núria Galan, Consell de la Joventut de Barcelona.

REFLEXIONS ENTORN DEL CONCEPTE «PROJECTE ESTRATÈGIC D'EDUCACIÓ»

El grup de treball 2 del Projecte Educatiu de Ciutat B III té com a missió definir els criteris i els requisits específics a partir dels quals un projecte educatiu hauria de poder ser considerat estratègic. L'objectiu últim és facilitar als responsables del PEC un instrument de prioritització dels possibles nous projectes que caldria implementar en l'etapa 2008-2011.

Tanmateix, el grup de treball ha considerat oportú fer referència a quin és actualment el context educatiu en què ens trobem i quines són les noves circumstàncies aparegudes, en funció de les quals probablement caldrà articular els nous projectes educatius. En aquest sentit, s'han esmentat un seguit de nous elements/condicionants, com per exemple:

- els canvis socials, que afecten el model familiar, el treball, i la necessitat de conciliar una i altra activitat,
- la rapidesa amb què aquests canvis es produeixen i la diferent forma en què s'acaben assimilant,
- la incorporació de les noves tecnologies, tant en el propi procés educatiu com en els processos de producció i, per tant, en el treball,
- els reptes de la coeducació en el marc demogràfic actual,
- el reconeixement de competències transversals (desenvolupament d'aptituds),
- la consideració de l'educació com un dels millors instruments de cohesió social,
- la necessitat de treballar en xarxa com a millor forma de donar resposta a situacions complexes,
- i, finalment, la conveniència de recuperar propostes o projectes que les noves circumstàncies fan ara especialment adients.

De ben segur que el nou Projecte Educatiu de Ciutat es plantejarà iniciatives per abordar algun dels punts esmentats en la relació anterior –una relació que en cap cas vol ser exhaustiva sinó merament indicativa– i que aquestes iniciatives es plasmaran en projectes importants. Però no tots aquests projectes han de tenir necessàriament el mateix interès o el mateix abast, és a dir, no tots podran ser considerats estratègics.

A continuació, el document dóna resposta a les quatre preguntes formulades pels responsables del PEC.

1) Què entenem per projecte estratègic d'educació?

Un projecte educatiu pot ser considerat estratègic si compleix algun o més d'un dels tres criteris següents:

- **Un projecte que aporta solucions a un problema clau que afecta un col·lectiu important de la ciutat.**

Els elements definidors –i discriminatoris– d'aquest criteri tenen a veure amb dues qüestions. D'una banda, el fet que es busqui donar solució a un «problema clau», és a dir, a un tipus de mancança que ineludiblement hagi de ser superada per aconseguir una millora del procés educatiu en qualsevol dels seus diferents estadis o àmbits. De l'altra, el fet que el projecte afecti un col·lectiu quantitativament important.

- **Un projecte que incita a una modificació en actituds col·lectives de convivència social.**

Entenent, com ja s'ha dit a l'inici, que l'educació és una de les millors eines per aconseguir una bona convivència social, cal impulsar projectes que ajudin a consolidar actituds col·lectives a favor d'aquesta convivència.

No cal dir que tant l'abast d'aquest segon criteri –en el qual es poden incloure projectes d'educació cívica, d'educació mediambiental, d'educació en valors democràtics, de reconeixement de la multiculturalitat o de la cultura de l'esforç, etc.– com l'actualitat de les qüestions que pretén abordar li donen un valor estratègic especial.

- **Un projecte que valora el paper dels educadors.**

Aconseguir millores en el procés educatiu en el seu sentit més ampli i modificar actituds col·lectives de millora de la convivència via aquests processos educatius serà més o menys possible en tant que es reconegui el paper dels educadors.

Els educadors són l'instrument a través del qual es vehiculen totes les iniciatives i els projectes de millora. Cap proposta és aliena a aquest col·lectiu que, en conseqüència, s'ha de sentir particip i impulsor dels projectes, però també motivat i incentivat en la seva professió. Qüestions com el reconeixement social necessari dels educadors o l'exercici de l'autoritat en l'execució de les seves funcions poden tenir una repercussió molt important en la implicació necessària d'aquest col·lectiu.

2) Quines característiques ens poden ajudar a definir-los?

- **Aporta un canvi important**
Cal tenir present que l'estratègia no és gestió, és innovació.
- **Beneficia un percentatge significatiu de població**
Ja sigui de manera quantitativa o qualitativa.
- **Té la possibilitat de convertir-se en un referent**
I, per tant, de tenir efectes multiplicadors.
- **Té objectius clars, concrets i mesurables**
Altrament, no és factible fer-ne el seguiment i l'avaluació necessària.

- **Indica quins són els indicadors per a l'avaluació posterior**
Els indicadors són específics de cada projecte i cal identificar-los en la memòria explicativa d'aquests.
- **És un projecte aplicable**
Hi ha la voluntat i els recursos per poder-lo tirar endavant.

3) Quin és l'estil de treball que convé impulsar per tal que els projectes estratègics d'educació contribueixin a la construcció de la xarxa educativa de ciutat?

- **Involucrar els actors competents**
Partint del consens previ entre aquests actors –ja siguin institucions, entitats o col·lectius–, cal aconseguir la seva participació efectiva.
- **Exercir un lideratge real per part dels actors implicats**
Amb directrius i objectius clars que motivin i fomentin la participació.
- **Promoure l'eficiència en la utilització dels recursos**
Ja siguin econòmics, humans o de temps.
- **Potenciar que sigui la mateixa comunitat educativa qui encapçali els projectes d'àmbit escolar**
Sense aquesta implicació, difícilment s'aconseguiran resultats positius.
- **Establir mecanismes de coordinació i informació entre:**
  - **els diferents projectes**
Per aprofitar sinergies, obviar possibles duplicitats i facilitar una certa homogeneïtat i correspondència amb el model del PEC.
  - **els responsables de projecte i els responsables del Projecte Educatiu de Ciutat**
Per fer possible el seguiment dels projectes per part dels responsables del PEC.
  - **les diferents entitats que participen en el PEC**
Per contribuir a la construcció de la xarxa educativa de ciutat.

4) Com seguir i avaluar els projectes estratègics d'educació?

- **Designar** en cada cas **un responsable** clar de la seva implementació.
- **Utilitzar els indicadors** definits prèviament en el projecte, que podran ser quantitatius, qualitatius o participatius.
- **Marcar fites temporals.**

5) RESUM DELS PRINCIPALS CRITERIS I PROPOSTES

El grup de treball 2 ha tingut com a missió definir els criteris i els requisits específics a partir dels quals un projecte hauria de poder ser considerat estratègic. L'objectiu últim és facilitar un instrument de prioritització dels possibles nous projectes que caldria implementar en l'etapa 2008-2011.

A continuació, es dona resposta a les quatre preguntes formulades:

1) Què entenem per projecte estratègic d'educació?

- Un projecte que aporta solucions a un problema clau que afecta un col·lectiu important de la ciutat.
- Un projecte que incita a una modificació en actituds col·lectives de convivència social.
- Un projecte que valora el paper dels educadors.

2) Quines característiques ens poden ajudar a definir-los?

- Aporta un canvi important.
- Beneficia un percentatge significatiu de població.
- Té la possibilitat de convertir-se en un referent.
- Té objectius clars, concrets i mesurables.
- Indica quins són els indicadors per a l'avaluació posterior.
- És un projecte aplicable.

3) Quin és l'estil de treball que convé impulsar per tal que els projectes estratègics d'educació contribueixin a la construcció de la xarxa educativa de ciutat?

- Involucrar els actors competents
- Exercir un lideratge real per part dels actors implicats
- Promoure l'eficiència en la utilització dels recursos
- Potenciar que sigui la mateixa comunitat educativa la que encapçali els projectes d'àmbit escolar.
- Establir mecanismes de coordinació i informació entre:
  - els diferents projectes
  - els responsables de projecte i els responsables del Projecte Educatiu de Ciutat
  - les diferents entitats que participen en el PEC

4) Com seguir i avaluar els projectes estratègics d'educació?

- **Designar** en cada cas **un responsable** clar de la seva implementació.
- **Utilitzar els indicadors** definits prèviament en el projecte, que podran ser quantitatius, qualitatius o participatius.
- **Marcar fites temporals.**

VIII JORNADES DEL PEC

Barcelona, 27 de novembre de 2007

Documents: a www.bcn.cat/educacio/pec poden consultar-se els resums de les tres reunions dels cinc grups de treball preparatoris per a les VIII Jornades del PEC.

INSTITUCIONS I ENTITATS QUE HAN PARTICIPAT A LES REUNIONS PREPARATÒRIES DEL GT 2:

Associació de Veïns i Veïnes de Sant Andreu Nord-Tramuntana: Albert Acon

Centre Cívic Fort Pienc (gestionat per Ludic3): Montse Cesarini

Col·legi d'educadores i educadors socials de Catalunya: Eduardo Elosegui

Consell de la Joventut de Barcelona: Núria Galan (CD del Consell Directiu del PEC)

CRP de l'Eixample: Manuel Fuentes

Escola Proa: Carles Núñez

Serveis Territorials d'Educació Barcelona ciutat, Departament d'Educació Generalitat de Catalunya: José A. García Saceda (CD del Consell Directiu del PEC)
Institut Municipal d'Educació de Barcelona: Marleny Colmenares
Impulsem Sccl: Vanessa Cayuela
Pla Estratègic Metropolità de Barcelona: Montserrat Rubí (ponent)
XEAUC (Xarxa d'Escoles associades Unesco): Irene Vallvé

PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DEL PLA D'ACCIÓ DEL PEC DE BARCELONA 2008-2011

EDUCACIÓ EN XARXA

VIII JORNADES DEL PEC DE BARCELONA

GRUP DE TREBALL 3

COM DIBUIXEM EL PERFIL EDUCATIU DE LA CIUTAT?

Aquest document inclou les aportacions expressades a les reunions preparatòries que va fer aquest Grup de treball i les que es van acordar afegir al resum dels principals criteris i propostes, en el marc de les VIII Jornades del PEC (26 i 27 de novembre de 2007).

Ponent: Antoni Sans, grup d'avaluació del PEC B de l'ICE de la Universitat de Barcelona.

Per la Comissió Delegada del Consell Directiu del PEC B: Antoni Vallès, Universitat de Barcelona, i Eva Hernández, Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.

Com dibuixem el perfil educatiu de la ciutat?

Proposta inicial de sistema d'indicadors

:: Introducció

L'objectiu d'aquest document de treball és sintetitzar les propostes sorgides al llarg de les tres reunions del grup de treball del PEC «Com dibuixem el perfil educatiu de la ciutat?», que té com a finalitat definir i construir un sistema d'indicadors capaç de reflectir l'estat de l'educació a la ciutat de Barcelona des d'una perspectiva d'educació integral. Així mateix, el document tracta de sintetitzar el model de sistema d'indicadors sorgit de la fase d'avaluació del PEC B II (2004-2007) i dels diversos documents sobre educació i sobre indicadors educatius consultats, especialment l'informe Delors sobre l'educació pel segle XXI, que exposa la noció de «la societat educativa en la qual tot pot ser ocasió per aprendre i desenvolupar les capacitats de l'individu». Per poder arribar a la proposta que s'especifica en aquest document es van seguir una sèrie de passos. Primerament es va partir d'un marc de referència per a la construcció del sistema d'indicadors del PEC de la ciutat de Barcelona basat en el sistema d'indicadors de la fase d'avaluació del PEC.

Posteriorment, es van crear uns grups de discussió per tal de definir una sèrie de criteris de qualitat importants des del punt de vista educatiu. En aquests grups de discussió van participar integrants de les institucions, entitats i serveis següents: ACELLEC, Agència de Salut Pública de Barcelona, Ajuntament de Barcelona, CEE Mare de Déu de Montserrat, CEIP Pau Casals, CEIP Pere Vila, Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona, Consell Superior d'Avaluació, Diputació de Barcelona, Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic, FAPAC, FEDELATINA, ICE UB, IES Ramon Berenguer, IMEB, Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, Institut Nacional de Meteorologia o ACOM i ACAM, Lluïsos de Gràcia, Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal, PSC i Universitat de Barcelona. De la posada en comú de les propostes dels diferents grups de discussió van sortir com a criteris de qualitat o valors que cal tenir en compte els termes següents:

- educació sexual
- equilibri de gènere
- cohesió social
- accés als serveis
- hàbits de lectura
- camí escolar
- espais de lleure per a joves
- esports

hàbits de consum / consum responsable
accés a noves tecnologies
temps dedicat a desplaçaments (aspecte lligat amb el camí escolar però més centrat en el temps pròpiament)
despeses (en euros) en neteja de desperfectes
activitats a l'aire lliure
hàbits alimentaris
diners de què disposen els adolescents
formació permanent d'adults
salut (en tots els àmbits)
compaginació dels estudis i la feina
intercanvis culturals
nombre de joves que surten a l'estranger en el marc de programes d'intercanvi
famílies desestructurades
coneixement de tres llengües
estudis del pare i de la mare
accessibilitat als serveis (proximitat, distribució geogràfica)
relacions interpersonals / índex de confiança social
sentiment de pertinença a la ciutat
impacte del turisme a la ciutat
ús de l'espai públic
hàbits de lleure i oci
educar en la comunicació
l'educació en totes les polítiques: salut, medi ambient, comerç, etc.
valors, actituds i comportaments a l'esport
consum d'actes culturals (teatre, cinema, museus, etc.)
coneixement d'idiomes
coneixement de noves tecnologies (accés i ús)
delictes violents i delictes de coll blanc
grau d'associacionisme (com a reflex d'una voluntat per millorar el món)
fracàs escolar
distribució de la renda per tipus d'escoles (pública i privada)
expulsions a les escoles
segregació a les escoles
escoles especials
percentatge de població lectora
grau d'igualtat de gèneres
percentatge de reciclatge de residus
consum d'aigua, gas i llum
oferta d'estudis universitaris
publicacions tècniques i científiques
percentatge d'estudiants universitaris estrangers
aules diverses per a ciutats diverses (a partir de la consideració que la interculturalitat s'ha de posar en pràctica a les aules)
bona dotació d'infraestructures a tots els centres educatius
activitats de lleure per a tots els nens i nenes amb independència dels recursos econòmics de les famílies
programes de civisme: disseny i execució a càrrec de les escoles i de les entitats de l'entorn

Després d'analitzar aquests criteris de qualitat proposats pels grups de discussió, l'estudi d'indicadors resultant de l'avaluació del PEC B II i d'altres fonts d'informació recollides, com l'informe Delors i els documents elaborats per l'OCDE, es va celebrar una reunió de la comissió per fer una proposta que serveixi per dur a les VIII Jornades del PEC. A partir de la celebració de les VIII Jornades, es té l'encàrrec d'elaborar el model del sistema d'indicadors del PEC de la ciutat de Barcelona, que s'haurà d'implementar durant el curs 2008-09.

:: Proposta

La proposta de model d'indicadors a discussió per a la pròxima reunió del GTP és la següent:

Si bé en el primer model proposat durant l'avaluació del PEC es va partir de la idea que els indicadors es poden classificar en tres tipus –indicadors d'entrada o context, indicadors d'execució o processos del sistema i indicadors de resultats o productes– s'ha considerat, després d'analitzar les reflexions i aportacions dels integrants del grup de treball, simplificar el sistema d'indicadors resultant i classificar els diferents indicadors en dos grups:

Indicadors de context (aquests primers inclourien tant els de context com els de processos, ja que aquests moltes vegades solen anar junts).

Indicadors de resultats.

Per tal de fer una primera aproximació al sistema d'indicadors, es van analitzar els diferents criteris de qualitat sorgits del debat de la segona reunió del grup de treball i aquests es van agrupar en quatre àmbits. Aquests àmbits són:

Ciutadania. Aquest àmbit inclou aspectes tals com la ciutadania responsable, els valors, la sostenibilitat o la ciutadania activa.

Descripció del sistema i economia de l'educació. Aquest àmbit inclou aspectes tals com l'economia de l'educació, la cooperació internacional o la descripció de què disposa el sistema.

Cohesió social. Aquest àmbit inclou aspectes tals com la fractura digital, l'organització social, l'èxit escolar, l'atenció a la diversitat o la immigració.

Cultura i esport. Aquest àmbit inclou aspectes tals com la pràctica esportiva, els serveis, o la cultura.

A fi que tots els àmbits quedin coberts es proposa que en cadascun d'ells hi hagi obligatòriament i com a mínim un indicador de resultat, i que l'existència d'indicadors de context sigui optativa. A continuació es presenta una taula-resum on es poden veure els diferents criteris de qualitat sorgits a la segona reunió, classificats dins dels quatre àmbits resultants, i la indicació de quin tipus d'indicadors serien, si de resultat o de context, tenint en compte que a vegades aquesta classificació pot variar depenent dels indicadors escollits.

Taula d'indicadors

Ciutadania		
	Resultat	Context
educació sexual	X	X
equilibri de gènere (2)	X	
camí escolar	X	
espais de lleure per a joves		X
hàbits de consum / consum responsable	X	
temps dedicat a desplaçaments	X	
despeses (en euros) en neteja de desperfectes	X	
hàbits alimentaris	X	
diners de què disposen els adolescents		X
salut (en tots els àmbits)	X	
intercanvis culturals		X
nombre de joves que surten a l'estranger en el marc de programes d'intercanvi	X	
relacions interpersonals / index de confiança social	X	
sentiment de pertinença a la ciutat	X	

impacte del turisme a la ciutat		x
ús de l'espai públic	X	
educar en la comunicació		X
l'educació en totes les polítiques: salut, medi ambient, comerç... (transversalitat de l'activitat educativa)		X
valors, actituds i comportaments a l'esport	X	
delictes violents i delictes de coll blanc		X
grau d'associacionisme (com a reflex d'una voluntat per millorar el món)		X
percentatge de reciclatge de residus	X	
consum d'aigua, gas i llum	x	
percentatge d'estudiants universitaris estrangers	X	
programes de civisme: disseny i execució a càrrec de les escoles i de les entitats de l'entorn		x

Descripció del sistema i economia de l'educació		
	Resultat	Context
estudis del pare i de la mare		X
oferta d'estudis universitaris		X
economia de l'educació		x
ensenyament a distància		x
cooperació internacional	x	
cursos per a la gent gran		x
educació científica	x	
educació no formal		
formació del professorat		x
intercanvi del professorat	x	
publicacions tècniques i científiques	X	
percentatge d'estudiants universitaris estrangers	X	
implicació de les famílies en l'educació		x
resultats acadèmics	x	

Cohesió social		
	Resultat	Context
cohesió social ***	x	
accés a noves tecnologies (2)	x	
compaginació dels estudis i la feina		X
famílies desestructurades		X
èxit escolar	X	
distribució de la renda per tipus d'escoles (pública i privada)		X
expulsions a les escoles	X	
segregació a les escoles	X	
escoles especials		X
aules diverses per a ciutats diverses		X
bona dotació d'infraestructures a tots els centres educatius		X
activitats de lleure per a tots els nens i nenes amb independència dels recursos econòmics de les famílies		X
accés als serveis (2)	x	
informació d'accés als serveis		x

Cultura i esport		
	Resultat	Context
hàbits de lectura (2)	x	
hàbits d'escriptura	x	
esports		x

activitats a l'aire lliure		X
formació permanent d'adults		X
coneixement de tres llengües (2)	X	
hàbits de lleure i oci	X	
consum d'actes culturals (teatre, cinema, museus, etc.)		X
producció/actors d'actes culturals		

Cal recordar que de cada indicador s'haurien d'assenyalar els aspectes següents:

1. Àmbit:
  1. Ciutadania
  2. Descripció del sistema i economia de l'educació
  3. Cohesió social
  4. Cultura i esport
2. Tipus:
  - Entrada o context
  - Resultat o producte
3. Data d'alta: Data inicial de l'indicador
4. Data de baixa: Data en què es dona de baixa l'indicador
5. Font/s: Indicar la procedència de les dades
6. Metodologia: Tractament de les fonts, a partir de les dades, per obtenir l'indicador
7. Desagregacions: Estudis particulars en funció de l'indicador o dels contextos
8. Identificador: Clau senzilla que permeti una forma ràpida de localitzar l'indicador

Presentació general dels indicadors

La forma general de presentació serà la següent:

- a) Definició d'indicador
- b) Explicació general d'indicador
- c) Informació destacada que es pugui deduir
- d) Taules i gràfics associats
- e) Evolució temporal en el casos possibles

RESUM DELS PRINCIPALS CRITERIS I PROPOSTES

Cada cop és més freqüent que els responsables dels sistemes educatius, els investigadors i els ciutadans en general posin més atenció a l'anàlisi comparativa amb altres realitats de naturalesa similar. Amb aquesta finalitat dediquen grans esforços a l'elaboració i anàlisi d'indicadors quantitatius i qualitatius, els quals permeten seguir el progrés dels sistemes i reflecteixen l'estat de l'educació des d'una perspectiva d'educació integral.

Cal que els indicadors se centrin en qüestions educatives prioritàries, sentides així pel conjunt de ciutadans. Això ens porta a plantejar metodologies participatives en el procés d'elaboració d'aquest sistema d'indicadors. També cal que s'adaptin a les peculiaritats pròpies de Barcelona, a la seva història, la seva cultura i les seves institucions. Donat que aquestes prioritats poden canviar, es proposa una estructura de base de dades. Per saber quins són els indicadors i les àrees més rellevants, s'ha dut a terme un procés participatiu i crític amb representants de diferents entitats que participen en el PEC B. També s'han analitzat diferents documents sobre educació, en especial el document «Panorama de l'educació 2007» de l'OCDE, el repertori

d'indicadors educatius europeus d'Eurydice i l'informe de la UNESCO de la Comissió Internacional sobre Educació per al segle XXI.

Es proposa un sistema d'indicadors per a la ciutat que cobreixi quatre àmbits: a) Ciutadania, b) Descripció del sistema i economia de l'educació, c) Cohesió social i d) Cultura i esport. A cadascun d'aquest àmbits es destacaran aquells indicadors que es considerin claus, com ara èxit escolar (desagregat per col·lectius i nivell socioeconòmic), ús de l'espai públic, grau d'associacionisme, relacions interpersonals / index de confiança social, sentiment de pertinença a la ciutat, distribució de la renda per tipus d'escoles i programes de civisme. També es distingiran dos tipus d'indicadors: a) de context i b) de resultats o productes.

VIII JORNADES DEL PEC
Barcelona, 14 de novembre de 2007

Documents: a www.bcn.cat/educacio/pec poden consultar-se els resums de les tres reunions dels cinc grups de treball preparatoris per a les VIII Jornades del PEC.

INSTITUCIONS I ENTITATS QUE HAN PARTICIPAT A LES REUNIONS PREPARATÒRIES DEL GT 3:

ACELLEC: Conxi Solà
Agència de Salut Pública de Barcelona: Maribel Pasarín
Ajuntament de Barcelona: Màrius Boada, Marta Isach
Aula Escolar Hospitalària, Hospital del Mar de Barcelona: Rosa Anna Puyol
CEE Mare de Déu de Montserrat: Ramon Fitó
CEIP Pau Casals: Lluïsa Llenas
CEIP Pere Vila: Ester Casas
Consell Superior d'Avaluació: Mariano Manzano
Diputació de Barcelona: Ramón Luis Río, Rosa Torra
Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic: Carles Gerona
FAPAC: Álex Castillo, Martina Tichenor, Montserrat Villanueva
FECSA ENDESA: Eva Hernández (CD del Consell Directiu del PEC)
FEDELATINA: Mario Carlos Piegari
ICE UB: Mònica Mato
IES Ramon Berenguer: Joan Campillo
IMEB: Roser Roldán
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat: Guillermo Hurtado
Institut Nacional de Meteorologia: Miquel Comas
Lluïsos de Gràcia: David Montfort
Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal: M. Alba Fransi
PSC: Núria Galdón
Universitat de Barcelona: Antoni Sans (ponent), Antoni Vallés (CD del Consell Directiu del PEC)
Universitat de València: Clara Arbiol

PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DEL PLA D'ACCIÓ DEL PEC DE BARCELONA 2008-2011

EDUCACIÓ EN XARXA

VIII JORNADES DEL PEC DE BARCELONA

GRUP DE TREBALL 4

QUINES COMISSIONS DE TREBALL HA DE TENIR EL PEC B III?

Aquest document inclou les aportacions expressades a les reunions preparatòries que va fer aquest Grup de treball i les que es van acordar afegir al resum dels principals criteris i propostes, en el marc de les VIII Jornades del PEC (26 i 27 de novembre de 2007).

Ponent: Mireia Civís, professora de la FPCEE Blanquerna, Universitat Ramon Llull.

Per la Comissió Delegada del Consell Directiu del PEC B: Lluís Filella, Federació d'Ensenyament de Comissions Obreres de Catalunya.

L'encàrrec que s'encomana a aquest grup de treball consisteix a reflexionar entorn de l'estructura que creiem que ha de tenir el PEC B III per al nou cicle que s'inicia (2008-2011), a valorar les comissions que creiem oportú que es constitueixin i a indicar els elements metodològics i els requeriments formals d'aquestes comissions. Així doncs, l'encàrrec suposa valorar els elements organitzatius i estructurals que millor puguin donar resposta als objectius que es planteja el PEC B III.

En primer lloc, i després de recordar la trajectòria i l'estat actual de les comissions, i de justificar el sentit de fer-ne una revisió, procedim a identificar els elements clau de l'avaluació feta, que sintetitzem a continuació en forma de punts forts i aspectes que cal millorar.

Punts forts

- Caràcter dinamitzador del PEC
- Caràcter participatiu i innovador
- Caràcter globalitzat i integrador del PEC

Aspectes que cal millorar

- Cal establir pautes i procediments de reflexió continuada dels implicats i de presa de decisions fonamentada.
- S'aconsella insistir en accions orientades a col·lectius amb dificultats.
- S'aconsella estendre el PEC a joves, adults i gent gran.
- Es veu convenient una dedicació major a l'educació no formal, als espais relacionals i a l'educació al llarg de la vida.
- Cal potenciar la posada en marxa d'accions educatives en cooperació amb diferents entitats.
- Cal connectar a la xarxa del PEC organitzacions de famílies i de veïnatge, associacions, entitats i empreses de mitjans de comunicació, i associacions, entitats i empreses d'altres sectors productius.
- Cal fer arribar a tota la comunitat educativa els principis i els objectius del PEC.
- Es proposa un PEC més territorial (PEB).
- Convé construir un sistema d'indicadors d'educació per a la ciutat.

Per tal de donar coherència i sentit a les nostres propostes, el treball del grup s'ha basat per una banda en aquesta avaluació, i per l'altra en els documents de diagnòstic de la realitat educativa a la ciutat i els objectius que es van establir en el procés participatiu 2006-07 del PEC B. Tanmateix, es constata que el diagnòstic de partida està força centrat en

l'ensenyament i l'educació formal i mancaria alguna referència des d'una concepció d'educació més àmplia.

Així mateix i per tal d'afegir més elements a la nostra reflexió s'ha realitzat una revisió comparativa dels eixos en què s'estructuren els PEC dels diferents municipis.

Tenint tot això en compte, passem a definir les possibles comissions que creiem adequades en base al moment actual del PEC B, i apuntem aspectes referents a la revisió de comissions existents, els temes que cal abordar, l'enfocament més concret o més transversal de les comissions, entre d'altres.

a) Comissions temàtiques

Pel que fa a les comissions temàtiques, es veu la necessitat de revisar-les i reformular-les. En aquest sentit, i de manera majoritària, es consideraria oportú un enfocament més transversal que superi el fet que cada comissió se centri en un sol tema, i que permeti comptar amb visions més globals i integradores, tant pels temes que s'hi abordarien com pels participants (en diversitat i en nombre) que inclourien.

Per tal de definir aquestes comissions, s'acorda partir dels objectius que es plantegi el PEC en la base que aquests hauran de ser formulats de manera concreta o bé hauran de ser concretables en subobjectius.

Així mateix, s'insisteix en la necessitat que aquestes comissions permetin fer visible el fet que l'escola no és l'única que educa, així com en la importància de crear xarxes educatives i de conèixer-ne els mecanismes constitutius.

D'altra banda, s'acorda que cal fer una tasca també de revisió de les comissions que existeixen i es veu el sentit que determinats aspectes que s'estan abordant quedin integrats en algunes de les noves comissions de caire més transversal.

Finalment, i d'entre alguns temes que es considera que haurien de quedar incorporats en les comissions, s'apunten: esport, immigració i igualtat d'oportunitats, arquitectura de la ciutat, accés a l'educació dels ciutadans i nivell de qualitat educativa a què accedeixen, formació de persones adultes, instrucció, TIC, mitjans de comunicació, convivència, sostenibilitat i educació en les arts. Tanmateix, i en funció de les comissions que finalment es delimitin, caldrà veure la conveniència d'integrar o no aquests temes.

b) Comissions organitzatives i de seguiment

Al llarg de les tres reunions es planteja una possibilitat nova que té a veure amb crear algun tipus de comissió que no estigui vinculada a cap tema sinó a aspectes organitzatius i de seguiment.

Concretament es parla de quatre eixos bàsics sobre els quals es podrien crear:

Eix 1. Producció d'un text base que reculli allò fet fins ara a les comissions i les conclusions dels diferents grups de treball.

Eix 2. Comunicació i proximitat: com arribar al territori i als diferents àmbits socials.

Eix 3. Avaluació i seguiment del que s'està fent: recull les propostes i la revisió de les accions futures.

Eix 4. Observatori: anàlisi dels PEC en l'àmbit nacional o de proximitat; punts que cal reformar i creació de noves propostes.

Tot i que algun d'aquests eixos s'encavalca amb les funcions d'òrgans del PEC ja existents, es valora la conveniència d'estudiar la proposta atès que entre els encàrrecs del grup de treball hi havia el d'abordar qüestions organitzatives del PEC, i aquesta entenem que fa referència a aspectes vinculats al model participatiu.

c) Aspectes constitutius i de funcionament de les comissions

Quant als aspectes constitutius i de funcionament de les comissions, s'assenyala que aquestes haurien de ser prou flexibles com per anar-se adaptant dia a dia a les necessitats i les demandes del propi PEC. Una altra qüestió vinculada a la flexibilitat i al dinamisme té a veure amb cercar algun mecanisme que faciliti el flux d'informació entre comissions i la comunicació.

Així mateix, es considera essencial que les comissions tinguin objectius clars que comportin accions i s'apunta la necessitat que prèviament les comissions es plantegin projectes i accions a assolir, els quals hauran de ser avaluats. Es fa absolutament indispensable la traducció de les voluntats i les reflexions que es desprenguin del treball de reflexió de les comissions en fets concrets. Això també permetria fer visibles els objectius assolits.

D'altra banda, s'apunta el sentit que les comissions fossin consultives i executives (en funció de la circumstància exercirien un rol o l'altre).

Finalment, s'insisteix en el valor que les comissions activin la participació i la implicació amb el PEC.

d) Altres reflexions i propostes

Al llarg de les sessions es fan altres reflexions que, tot i no estar directament vinculades a les comissions o a aspectes organitzatius, es considera necessari apuntar per tal de deixar-ne constància.

D'una banda, es mostra certa preocupació per la participació. Tot i ser conscients que som davant d'un projecte molt ampli i ambiciós, el qual té la dificultat afegida de la magnitud (amplitud territorial de Barcelona), es considera que caldria assolir quotes més altes de participació de ciutadans i entitats. En aquest sentit, s'apunten algunes idees per fer efectiva aquesta participació i implicació, com ara: potenciar més les activitats de difusió i de donar a conèixer el PEC, fer arribar el PEC als territoris, possibilitar que els districtes rebin jornades del PEC i fer alguna mena de carnet del PEC que potenciï el sentiment de pertinença. Amb tot, sempre amb la idea que hem d'articular en el territori allò que ja existeix, d'una banda, i que en cap cas hem de duplicar estructures en aquest esforç d'acostar-nos al territori, de l'altra.

Així mateix, també es constata la necessitat d'implicar més agents educadors o amb potencialitats educatives (referència al món de l'educació no formal i informal) i agents socials que, tot i no tenir responsabilitats clarament educatives, també podrien contribuir al PEC (per exemple, el món del comerç, de l'empresa, de la sanitat, de l'esport, etc.).

D'altra banda, també es comenta la possibilitat que s'ampliés el ventall d'edats a qui s'adreça el PEC per convertir-lo en un projecte més ampli, global i integrador. Finalment, es manifesta la importància que el PEC tingui poder de decisió tant a l'Ajuntament com als districtes de la ciutat.

RESUM DELS PRINCIPALS CRITERIS I PROPOSTES

Del treball dut a terme pel grup es desprenen les **recomanacions següents pel que fa a l'estructuració en comissions** del PEC B III (2007-2011).

1. Pel que fa a la qüestió de les comissions temàtiques, es veu la necessitat de revisar-les i reformular-les.
2. Es consideraria oportú un enfocament més transversal que superi el fet que cada comissió se centri en un sol tema, i que permeti comptar amb visions més globals i integradores, tant pels temes que s'hi abordarien com pels participants que integrarien. No obstant això, cal vetllar perquè la transversalitat no dilueixi l'essència de la mateixa comissió.

3. Per tal de definir aquestes comissions, s'acorda partir dels objectius que es plantegi el PEC sobre la base que aquests hauran de ser formulats de manera concreta o bé hauran de ser concretables en subobjectius.
4. Cal fer una tasca de revisió de les comissions que existeixen, i es veu el sentit que determinats aspectes que s'estan abordant quedin integrats en algunes de les noves comissions de caràcter més transversal.
5. Es planteja la possibilitat de crear un nou tipus de comissió que pugui abordar qüestions relacionades amb la producció de textos base, la comunicació i la proximitat, l'avaluació i el seguiment, i l'observació de la realitat educativa.

Pel que fa a **aspectes constitutius i de funcionament de les comissions**, s'assenyalen els criteris següents:

- Han de ser prou flexibles com per a anar-se adaptant dia a dia a les necessitats i les demandes del mateix PEC.
- Han de tenir objectius clars que comportin accions avaluable.
- Han de definir clarament la funció deliberativa, consultiva o executiva que tenen en cada cas.

Com a concreció de **comissions per al proper període** es fa la proposta següent, que vincula els objectius prioritaris del PEC a la creació de 4 comissions:

- 3 de tipus temàtic o transversal:
  - *L'escola no està sola educant* (incorporaria totes les organitzacions i els agents socials vinculats a: lleure educatiu, mitjans d'educació, comerç, arquitectura, esport, salut, coneixement de la ciutat...) (vinculada a l'objectiu 1).
  - *Eduquem en la diversitat i en la igualtat d'oportunitats* (incorporaria totes les organitzacions i els agents socials vinculats a: èxit escolar, immigració, necessitats educatives especials) (vinculada als objectius 3 i 4).
  - *Ciutadania i convivència, factors de cohesió social* (incorporaria totes les organitzacions i els agents socials vinculats a: mobilitat, valors, sostenibilitat, salut) (vinculada a l'objectiu 5).
- 1 de tipus organitzatiu o de seguiment i avaluació:
  - *Construïm la xarxa educativa de la ciutat* (incorporaria totes les organitzacions i els agents socials que vulguin implicar-se en la descentralització territorial del PEC B III) (vinculada a l'objectiu 2).

Finalment, cal remarcar que tot el projecte hauria de potenciar la **participació** per fer del PEC B III un projecte més ampli, global i integrador.

VIII JORNADES DEL PEC
Barcelona, 27 de novembre de 2007

Documents: a www.bcn.cat/educacio/pec poden consultar-se els resums de les tres reunions dels cinc grups de treball preparatoris per a les VIII Jornades del PEC.

INSTITUCIONS I ENTITATS QUE HAN PARTICIPAT A LES REUNIONS PREPARATÒRIES DEL GT 4:

Agència de Qualitat d'Internet IQUA: Teresa Perelló

Ajuntament de Barcelona: Mercè Navarro

COAC: Jánice Moret

Col·legi d'educadores i educadors socials de Catalunya: Isabel Maestre

Col·legi de pedagogs: Jordi Puig

Consell de l'Esport Escolar de Barcelona: Mar Ojeda, Josep Sardà

Diputació de Barcelona: Josep Colomer

Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic: Alfons Formariz

FAPAC: Josep Ma Garcia

Fed. d'Ensenyament de CCOO de Catalunya: Lluís Filella (CD Consell Directiu del PEC)

IES Miquel Tarradell: Empar Soler

Mitjans, Xarxa d'Educadors i Comunicadors: Carme Ribes

UNESCOcat, Centre Unesco de Catalunya: Margarita Serra

Universitat Ram3n Llull: Mireia Civis (ponent)

PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DEL PLA D'ACCIÓ DEL PEC DE BARCELONA 2008-2011

EDUCACIÓ EN XARXA

VIII JORNADES DEL PEC DE BARCELONA

GRUP DE TREBALL 5

Aquest document inclou les aportacions expressades a les reunions preparatòries que va fer aquest Grup de treball i les que es van acordar afegir com a principals criteris i propostes, en el marc de les VIII Jornades del PEC (26 i 27 de novembre de 2007).

Ponent: Roser Batlle, pedagoga del Centre Promotor d'Aprenentatge Servei.

Per la Comissió Delegada del Consell Directiu del PEC B: Claudi Fuster, Associació de Mestres Rosa Sensat.

Autoria del text base: Roser Batlle Suñer (coordinació), Víctor Baroja i Benlliure, Montserrat Benet, M. Dolors Bonal i de Falgas, M. del Carme Capdet Huerba, Ester Casas Gómez, Àngela Cruanyes Ràfols, Anna De Eguia Corral, Daniel Guillermo De León Piedrabuena, Claudi Fuster, Ana M. Gázquez López, Neus Juan Caro, Paula Kleiman, Assumpció Malagarriga Rovira, Carme Mayugo, Laura Nogués, Ana Maria Novella Cámara, Jaume Palau, Melina Rodríguez, Pere Terés Quiles, Araceli Vilarrasa.

---

1. Què entenem com a projecte integral d'educació?

Vivim en una societat complexa i dinàmica i, com a tal, a Barcelona els espais de relació quotidians prenen cada cop més importància. La ciutat és, d'entrada, on estan més a l'abast i es fan més assequibles les qüestions que tenen a veure amb la cohesió social i l'educació per a la ciutadania.

Per això, en diferents Jornades del PEC hem reconegut la necessitat de *desenvolupar projectes integrals d'educació en xarxa que incloguin les aportacions de les famílies, les escoles, les entitats culturals, les associacions i les empreses educatives, el món del treball i els mitjans de comunicació (...)* Bastir projectes de col·laboració i treball interprofessional entre entitats i institucions de l'educació formal, no formal i informal és el gran repte que ens pot fer millorar l'eficiència de tot el projecte en un context de complexitat creixent¹

Tot i que existeix un ample consens a l'hora de valorar el treball educatiu en xarxa com a actualment imprescindible, veiem que, tanmateix, no és tan fàcil d'assolir. Els projectes educatius integrals són sens dubte més complexos, perquè exigeixen un procés d'habitució, una organització acurada, una bona gestió del temps i un cert atreviment polític².

Alguns dels trets d'identitat més significatius són:

- Un projecte educatiu integral ja no és "solament educatiu": **és un projecte educatiu i social alhora**, i signe d'identitat d'un territori, al qual aporta qualitat de vida i cohesió social.
- Un projecte educatiu integral, *en tant que integral*, és fruit del **treball en xarxa de diferents agents educatius i socials**. Aquesta xarxa ha de tendir a mantenir-se estable per donar continuïtat i solidesa als projectes.

---

¹ Declaració *El compromís ciutadà per una educació al servei de la cohesió social* aprovada pel Consell Directiu del PEC de Barcelona i assumida pel Plenari per al període 2008-2001.

² Veure el Document base per al diagnòstic educatiu de la ciutat 2006, elaborat per Jaume Carbonell Sebarroja.

- Un projecte educatiu integral, *en tant que projecte*, necessita fer **actuacions concretes** que tinguin sentit i valor per a tots els membres. No és pot limitar només a "ser una xarxa", per intercanviar punts de vista i donar a conèixer les actuacions de cadascú, sinó que ha de poder mostrar uns **resultats visibles** a la comunitat educativa i a la societat en general.

Com a conclusió seria important que els projectes educatius integrals contemplessin uns principis rectors: interculturals, centrats en la societat del coneixement, accessibles, participatius i que fomentin el diàleg, la cohesió social, la igualtat i el treball en xarxa. En un projecte educatiu integral, l'entorn ha de ser el context natural d'educació.

2. Quin plus de qualitat aporten?

Àmbit general

En relació als projectes educatius que no tenen dimensió integral, els projectes educatius integrals:

- Atorguen protagonisme a l'entorn, que és on tenen lloc la majoria dels aspectes essencials de la vida dels ciutadans i les ciutadanes.
- Són expressió genuïna de la pedagogia de l'experiència, estimulants l'interès col·lectiu i l'educació en valors d'una manera pràctica.
- Aporten perspectives plurals i complementàries, proporcionant un desplegament d'accions educatives conjuntes on tothom pot aprendre de l'altre, on es potencien dinàmiques obertes d'intercanvi i coresponsabilitat entre els agents educatius.
- Tenen un efecte multiplicador, perquè el seu impacte repercuteix en diferents sectors de la societat.

Però, a més de totes aquestes avantatges, en els projectes educatius integrals, tots els agents implicats surten guanyant: els centres educatius, les entitats socials, les famílies i el veïnat, les administracions públiques, el sector del treball, els mitjans de comunicació...

Els centres educatius

Per al centre educatiu (escola bressol, de primària, de secundària, d'educació especial, de formació d'adults...) treballar en projectes educatius integrals proporciona moltes possibilitats interessants:

- perquè facilita el coneixement directe dels serveis educatius i no educatius que existeixen al territori i poder establir relacions bidireccionals amb l'entorn per aconseguir un millor aprofitament dels recursos existents.
- perquè coordinar-se i compartir responsabilitats educatives és bàsic per aconseguir arribar on l'escola sola no pot: per exemple, a l'hora d'afrontar comunitàriament l'atenció envers els nens i nenes amb risc de marginació, maltractaments, absentisme escolar i prevenció de la violència juvenil...
- perquè reforça el suport a la funció educativa i socialitzadora de les famílies.
- perquè augmentar la motivació dels estudiants i millorar els seus resultats acadèmics, tot proporcionant-los el contacte amb altres models positius de persones adultes.
- perquè millorar la visibilitat i l'impacte social del centre educatiu en el barri.
- perquè difon a l'entorn la cultura educativa del professorat i promou actituds i valors a favor de la solidaritat, la igualtat i la sostenibilitat.

Les entitats socials

El ventall d'entitats socials és molt ample: entitats que treballen per a la integració de col·lectius en risc, entitats d'educació en el lleure, entitats culturals, de promoció de la salut, mediambientals... Tanmateix, totes elles comparteixen una sèrie d'avantatges quan s'impliquen en projectes educatius integrals:

- perquè una organització que es proposa finalitats complexes com ara la lluita contra l'exclusió, la sostenibilitat, el lleure infantil... no pot treballar aïlladament, necessita dels altres. Treballar en un projecte educatiu integral fa que no et sentis sol, que tinguis a l'abast tots els recursos de les altres entitats i puguis trobar la resposta més adient al cas concret, i això beneficia tant a l'entitat social com als seus destinataris.
- perquè un projecte educatiu integral contribueix positivament a augmentar les actituds solidàries de la població i també dels professionals implicats en el projecte: treballadors, mestres...
- perquè els projectes educatius integrals generen confiança entre els col·lectius i sobre aquesta confiança és més fàcil abordar els problemes que es volen solucionar.
- perquè els nois i noies poden realment oferir una col·laboració valuosa i necessària a l'entitat social i participar en un projecte d'aquest tipus pot afavorir que més endavant es comprometin com a voluntaris de l'entitat social.
- perquè un projecte educatiu integral pot aportar major visibilitat a l'entitat social i a la seva causa, enfortir-la i contribuir a la seva sostenibilitat.

Les famílies i el veïnat

Per a les famílies i el veïnat, el fet que els nois i noies participin d'un projecte educatiu integral aporta també avantatges valuoses:

- perquè participar en un projecte educatiu integral és un estímul poderós a l'aprenentatge dels fills i filles, els quals troben sentit i motivació en aquest tipus de projecte.
- perquè augmenta la confiança de la família i el veïnat en l'entorn socioeducatiu del barri, ja que en un projecte educatiu integral hi conflueixen molts agents amb els quals pot establir complicitat.
- perquè es proporciona als fills i filles altres models de persones adultes que poden exercir influència educativa complementària a la de la família.
- perquè representa una oportunitat de que el noi o noia sigui valorat també per capacitats no estrictament curriculars, la qual cosa és especialment interessant per als infants i adolescents amb pitjors resultats acadèmics.
- perquè s'afavoreix la implicació concreta de famílies i veïnat: els projectes educatius integrals tenen més flexibilitat que altra tipus de projectes educatius a l'hora d'incorporar les capacitats i habilitats dels pares, mares, veïns i veïnes del barri.

Les Administracions Públiques

Per a les Administracions Públiques, els projectes educatius integrals afavoreixen l'exercici de la seva responsabilitat educadora:

- perquè afavoreixen la proximitat amb la societat, proximitat obligatòria i necessària tenint en compte el caràcter públic d'aquestes institucions.

- perquè expandeixen coneixements entre la població, la qual cosa fa ciutadans més autònoms i tot plegat redueix sovint la demanda de serveis.
- perquè milloren la imatge pública de l'administració pública.
- perquè faciliten el coneixement de les necessitats de la població per part de l'Administració. A més, sovint es tracta de població que "no té veu" (els infants i adolescents).

El sector del treball

El sector del treball, format per empreses de tot tipus (de caire educatiu i d'altres sectors de servei i productius) i treballadors i treballadores (representats en molts casos per les formacions sindicals) troba sentit al fet d'implicar-se en projectes educatius integrals:

- Perquè avui en dia no s'entén un projecte empresarial sense acomplir amb la responsabilitat social, tot contribuint a la formació dels nois i noies.
- Perquè empreses i sindicats també formen part del teixit social i democràtic i de la comunitat educativa i poden interactuar activament amb d'altres agents que també en formen part.
- Perquè posen la seva capacitat d'organització i dinamisme al servei de la societat educativa.
- Perquè els treballadors i treballadores, des dels seus llocs de treball, són ciutadans i ciutadanes imprescindibles en la comunitat educativa.
- Perquè permet visualitzar aquelles empreses i sindicats que estan implicats en la formació i l'educació dels infants i joves.

Els mitjans de comunicació

Involucrar-se en projectes educatius integrals també aporta valor als mitjans de comunicació (premsa, ràdio, televisió...) perquè:

- perquè tenen l'oportunitat de veure les famílies, professorat i educadors, infants i joves com a ciutadans i no solament com a públic, audiència o clients.
- perquè a través d'aquests projectes, els mitjans coneixen la societat i les persones d'una manera diferent a la periodística. Tenen contacte directe amb "bones notícies" (no només les dolentes) i, per tant, tenen l'oportunitat de copsar el seu valor des d'una lògica diferent a la seva habitual.
- perquè treuen un major profit a la seva capacitat i finalitat social de difondre coneixements i cultura entre la població, i es converteixen en generadors de cohesió social al servei de les necessitats i els interessos de la ciutadania.
- perquè recuperen la seva dimensió com a agents educatius i integren funcions socioeducatives dins de les seves dinàmiques de funcionament.
- perquè motiven nous lectors, en el cas de la premsa, o bé oients o espectadors crítics en el cas de la ràdio i la televisió, i d'aquesta manera contribueixen a formar ciutadans més preparats i proactius.
- perquè milloren la imatge pública dels mitjans al mateix temps que atorguen visibilitat als projectes.

3. Quins són els factors d'èxit?

És necessari identificar els factors que caracteritzen els projectes educatius integrals que han funcionat i funcionen bé, cara a aprendre de l'experiència i estendre els bons resultats a altres accions educatives.

En general, es projectes educatius integrals que funcionen bé i causen satisfacció pels seus resultats comparteixen bona part d'aquests factors:

1. **Utilitat social:** Neix d'una necessitat compartida. El projecte "serveix", és innovador i/o útil per al públic a qui va destinat, i alhora és útil i comporta un benefici per a cada entitat implicada. Sovint forma part d'altres projectes ja existents i compartits en el territori.
2. **Bona definició:** El projecte està molt definit i estudiat, reflecteix molt bé el què i el com, amb objectius, programació del temps, destinataris, justificació social, etc. A més, tothom disposa del temps necessari per preparar-lo, executar-lo i avaluar-lo.
3. **Fibra ètica:** Els valors implícits en l'acció formen part del projecte i és possible visualitzar-los. El projecte no cau en l'activisme, combina acció i reflexió i sistematitza la seva pràctica.
4. **Lideratge democràtic clar:** Hi ha una ànima que fa creure el projecte a tots els membres, genera processos participatius, dona protagonisme a les persones implicades en l'acció i promou les relacions horitzontals entre els agents implicats des del diàleg i l'acció cooperativa.
5. **Equip motivat i preparat:** Els equips d'educadors i tècnics fan seu el projecte, es comprometen, i comparteixen una visió prou comú i sense confusions de les finalitats i actuacions del projecte i el projecte acaba sent també una experiència intensa de formació permanent per a l'equip.
6. **Treball en xarxa ben plantejat:** El projecte rendibilitza els recursos del territori. S'articula amb bona entesa, distribució de funcions i acord explícit clar d'entrada entre les entitats implicades. Genera espais de debats i intercanvi. Desperta l'Interès i complicitat, no solament vist-i-plau, de la família.
7. **Acceptació social:** El projecte és ben acollit a l'entorn, encaixa i és acceptat pels agents educatius que ja actuen al territori. Compta amb el suport o reconeixement de l'administració o d'altres "tercers", la qual cosa li atorga legitimitat social.
8. **Rigor i qualitat en les actuacions i resultats:** Tot el què es fa, sigui poc o molt, és molt bo i aporta valors per a necessitats reals del seu entorn. A nivell de protocol i d'estètica, està en línia amb el moment que es desenvolupa.
9. **Viabilitat:** El projecte pot ser complex, però no ha de ser "complicat". El seu redactat és concret i pràctic. Els reptes es van definint a poc a poc, en espais d'anàlisi i planificació conjunta. Creix a mesura de les seves possibilitats. Va de petits reptes a grans fites. S'integra en la planificació anual de les entitats o institucions que l'emparen. No provoca riscos innecessaris.
10. **Gestió acurada:** El projecte té molt pensada la gestió que cal per desenvolupar-lo bé i es dota de suficients recursos humans i econòmics, planificats amb previsió.
11. **Seguiment i avaluació permanent:** Durant el projecte es fa un seguiment profund i continuat de tota l'activitat, està permanentment en evolució i avaluació. Es renova amb una certa flexibilitat en funció de les necessitats de l'entorn i dels imprevistos.
12. **Visibilitat social:** El projecte és visible i té resultats concrets cara als seus protagonistes. A més, es dona a conèixer en el territori afavorint la implicació d'altres agents que hi puguin estar relacionats. És conegut per la comunitat educativa, i es planteja la difusió als mitjans i l'ús d'aquests com uns agents socioeducatius més.
13. **Efecte multiplicador:** El projecte genera nous projectes. Mobilitza als participants per donar continuïtat i obrir nous processos.

I les dificultats?

Les dificultats, problemes o factors de risc dels projectes educatius integrals representarien els aspectes contraris als que acabem de descriure.

Tanmateix, volem destacar que sovint es pot tenir la percepció de comptar amb molts dels factors positius i, al mateix temps, no estar satisfets de la bona marxa o la qualitat del projecte. Creiem que això pot passar quan no existeix prou consens a l'hora d'entendre conceptes com ara "necessitat", "actitud" o "participació". Per tant, es fa necessari insistir en compartir uns mateixos criteris i llenguatge funcional. Ara bé, aquest és un aspecte d'aprenentatge a llarg termini, que es va millorant progressivament a còpia de sumar experiències de treball en xarxa entre equips heterogenis.

4. Quins bons exemples tenim?

Moltes bones pràctiques de projectes educatius integrals al nostre país han sorgit o poden sorgir com a resposta a diverses necessitats, algunes noves i altres velles, com ara:

Millorar la qualitat educativa: la incorporació en els centres educatius de més professionals per ajudar els alumnes més necessitats; la coordinació i unificació de criteris de centres de diferents etapes educatives...

Impulsar els valors democràtics: l'aplicació de propostes educatives orientades al desenvolupament comunitari i personal, per tal de fomentar una ciutadania més activa i més global en una democràcia més participativa.

Estimular el compromís de les famílies en l'educació: la creació de xarxes de criança compartida; la posada en marxa d'espais de convivència i suport familiar per a l'educació dels fills; la promoció de les AMPAS i participació de les famílies d'origen immigrant...

Fornir un temps lliure realment educatiu: el foment de l'associacionisme educatiu (esplais, escoltisme...) el foment de la lectura, les arts i expressions artístiques; l'organització de punts d'informació de serveis i recursos adreçats a infants i joves; el foment de l'esport per treballar la salut i la convivència; la creació de més espais de joc, ludoteques, zones verdes i parcs infantils...

Donar suport a polítiques públiques: la distribució equilibrada de la matrícula viva; la promoció l'escolarització de 0 a 3 anys; l'ajut a les famílies de nens i nenes d'aquesta edat; les polítiques de conciliació i igualtat de gènere; la recerca de recursos per als estudis post-obligatoris i la inserció socio-laboral dels joves; l'acompanyament dels joves immigrants un cop acabada la ESO; la formació permanent al llarg de la vida...

Exemples de projectes educatius integrals

Els Plans Educatius d'Entorn: una iniciativa oberta i de cooperació educativa que vol donar una resposta integrada i comunitària a les necessitats educatives dels infants i joves, coordinant i dinamitzant l'acció educativa d'una zona més enllà de l'àmbit escolar.

Els Plans Comunitaris: una estratègia educativa en xarxa (de veïns i de tècnics) que, a partir d'un diagnòstic inicial, treballa per millorar la qualitat de vida de tots els que comparteixen un territori.

Les comunitats d'aprenentatge: projecte de transformació social i cultural d'un centre educatiu i del seu entorn per aconseguir una societat de la informació per a totes les persones, mitjançant una educació participativa de la comunitat, que es concreta en tots els seus espais, incloent-hi l'aula.

Els projectes d'aprenentatge servei: propostes educatives que combinen processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulats en el qual els infants i joves es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

Els "Camins Escolars", o itineraris segurs per a escolars, que sorgeixen amb la idea de recuperar l'espai públic com a espai de relació, convivència i civisme, i procuren que els desplaçaments fins a l'escola puguin ser més segurs, autònoms i agradables, sense cap mena de perill.

Els projectes mediambientals tipus Escoles Verdes i Agenda 21: plans de treball per desplegar actuacions concretes de millora ambiental dins dels centres escolars i també per estimular la participació dels centres en projectes de sostenibilitat a escala local, de l'Agenda 21 del seu municipi.

Les Escoles de Mares: espais de trobada que organitzen algunes escoles per a les mares del centre i d'altres centres del barri, en especial en zones on hi ha alt índex d'immigració.

Els projectes de col·laboració entre els infants i els avis: projectes que posen en contacte aquestes dues generacions i promouen pràctiques de comunicació, cooperació i ajuda mútua (conta-contes, explicació d'experiències, col·laboració en els horts escolars, etc.).

Els projectes de coordinació Llars d'infants/Escola Infantil i Primària/Secundària: projectes per aconseguir la coherència en tot el procés educatiu dels nostres nois i noies, tot facilitant la seva integració en cadascuna de les etapes.

Les iniciatives d'obrir els centres educatius per activitats del barri fora de l'horari lectiu: per recollir necessitats de les famílies i de les associacions locals i per reforçar la integració del centre al territori.

Les iniciatives de famílies d'acollida de tarda: famílies que acullen nens i nenes unes hores a la tarda després de l'escola amb els seus propis fills, reforçant d'aquesta manera la col·laboració entre famílies i la cohesió social del barri.

Els projectes d'educació en comunicació, que impliquen un plantejament multiagencial i parteixen d'un ús socioeducatiu dels mitjans de comunicació que connecta l'entorn, les necessitats socials de col·lectius diversos i l'autoexpressió dels diversos agents, en adquirir fórmules per autorepresentar-se a sí mateixos.

Els projectes de formació que cerquen la inserció socio-laboral dels joves impulsats conjuntament per empreses, administració pública i teixit associatiu.

Les xarxes d'escoles compromeses amb el món i els projectes de cooperació internacional i entre escoles de diferents ciutats o pobles dins del territori català o espanyol, que fomenten el coneixement d'altres realitats i cultures i també les relacions interpersonals i la solidaritat.

Els centres cívics i equipaments socio-culturals que acullen entitats diverses i no es limiten a funcionar com a contenidors d'iniciatives diverses, sinó que promouen el treball en xarxa entre elles.

5. Conclusions

1. Un projecte educatiu integral **és un projecte educatiu i social alhora**, per la qual cosa és doblement educatiu. Esdevé signe d'identitat d'un territori, al qual aporta qualitat de vida i cohesió social. En un projecte educatiu integral, l'entorn és el context natural d'educació, l'entorn no és el decorat de la vida sinó la vida mateixa.
2. Un projecte educatiu integral ha de ser **creador de clima**, ha de respirar uns valors i crear un tarannà educador, en aquest cas, el tarannà educador de la ciutat de Barcelona.
3. Un projecte educatiu integral, han de comportar-se com el baix continu que aguanta la melodia i **sostenir la melodia de l'educació**; i han de captar la "radiació de fons" de l'entorn cap a l'escola.
4. Un projecte educatiu integral, *en tant que integral*, és fruit **del treball en xarxa de diferents agents educatius i socials**, permet que la xarxa descobreixi l'aplicabilitat de les responsabilitats creuades, i possibilita que tots els actors socials descobreixin la seva capacitat educadora. Aquesta xarxa ha de tendir a mantenir-se estable per donar continuïtat i solidesa als projectes.
5. Un projecte educatiu integral, *en tant que projecte*, necessita fer **actuacions concretes** que tinguin sentit i valor per a tots els membres. No és pot limitar només a "ser una xarxa", per intercanviar punts de vista i donar a conèixer les actuacions de cadascú, sinó que ha de poder mostrar uns **resultats visibles** a la comunitat educativa i a la societat en general.
6. La **qualitat** que aporta un projecte educatiu integral reverteix en la formació dels infants, joves i adults implicats, però també té **repercussió en la funció o la causa de tots els agents educatius que intervenen**: els mateixos centres educatius, famílies, entitats socials, entitats d'educació en el lleure, empreses, administració pública, mitjans de comunicació.
7. Un projecte educatiu integral pot ser petit o gran, simple o complexe, però **mai és fàcil**, perquè treballar en xarxa sempre és difícil i per aprendre cal temps, ser molt receptius, avaluar els processos i descobrir-se com a cooperadors en comptes de competència.
8. Comptem a la nostra ciutat i al nostre país amb un bon nombre de projectes educatius integrals. Aquesta experiència sòlida ens aporta **les claus de l'èxit** perquè un bon projecte funcioni, de manera que, sumant esforços, multipliquem resultats.

VIII JORNADES DEL PEC

Barcelona, 27 de novembre de 2007

Documents: a www.bcn.cat/educacio/pec poden consultar-se els resums de les tres reunions dels cinc grups de treball preparatoris per a les VIII Jornades del PEC.

INSTITUCIONS I ENTITATS QUE HAN PARTICIPAT A LES REUNIONS PREPARATÒRIES DEL GT 5:

ACELLEC: Víctor Baroja

Agència de Salut Pública de Barcelona: Neus Juan

Associació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes: Pere Terés

Associació de Mestres Rosa Sensat: Claudi Fuster (CD Consell Directiu del PEC)

CEIP Pere Vila: Ester Casas

Centre Passatge: Anna De Eguia

Centre Promotor d'Aprenentatge Servei: Roser Batlle (ponent)

CONC: Montserrat Benet

EBM Trinitat: M. del Carme Capdet

GEIPPES: Ana M. Gázquez

IES Consell de Cent: Laura Nogués

Institut Municipal d'Educació de Barcelona: Àngela Cruanyes, Araceli Vilarrasa

L'Alba. Centre Especial i Unitat Mèdico-Educativa: Daniel Guillermo De León

L'Arc. Taller de Música: M. Dolors Bonal

L'Auditori: Assumpció Malagarriga

Senderi. Educació en Valors: Anna M. Novella

Teleduca. Educació i Comunicació: Paula Kleiman, Carme Mayugo

USTEC-STs: Melina Rodríguez

INSTITUCIONS I ENTITATS QUE HAN PARTICIPAT A LES REUNIONS PREPARATÒRIES DELS 5 GRUPS DE TREBALL:

ACELLEC: Víctor Baroja, Conxi Solà
AFA La Verneda: Ma. Núria Valls
Agència de Qualitat d'Internet IQUA: Teresa Perelló
Agència de Salut Pública de Barcelona: Neus Juan, Maribel Pasarín
Ajuntament de Barcelona: Màrius Boada, Marta Isach, Mercè Navarro, Hilda Weissmann
Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona: Roser Bertran
Associació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes: Pere Terés
Associació de Mestres Rosa Sensat: Claudi Fuster (CD Consell Directiu del PEC)
Associació de Veïns i Veïnes de Sant Andreu Nord-Tramuntana: Albert Acon
Aula Escolar Hospitalària, Hospital del Mar de Barcelona: Rosa Anna Puyol
CEE Mare de Déu de Montserrat: Ramon Fitó
CEIP Pau Casals: Lluïsa Llenas
CEIP Pere Vila: Ester Casas
CEIPM Patronat Domènech: Ma. Jesús De Miguel
Centre Cívic Fort Pienc (gestionat per Ludic3): Montse Cesarini
Centre Passatge: Anna De Eguia
Centre Promotor d'Aprenentatge Servei: Roser Batlle (ponent)
COAC: Jánice Moret
Col·legi d'educadores i educadors socials de Catalunya: Eduardo Elosegui, Isabel Maestre
Col·legi de pedagogs: Jordi Puig
CONC: Montserrat Benet
Consell de l'Esport Escolar de Barcelona: Mar Ojeda, Josep Sardà
Consell de la Joventut de Barcelona: Núria Galan (CD del Consell Directiu del PEC)
Consell Superior d'Avaluació: Mariano Manzano
Cosmocaixa: Ma. Esther Arderiu
CRP de l'Eixample: Manuel Fuentes
Diputació de Barcelona: Josep Colomer, Ramón Luis Río, Rosa Torra
EBM Trinitat: M. del Carme Capdet
ECOIMA: Xènia Maiques
Escola Proa: Carles Núñez
Escola Traç-Associació Diomira: Carlota Ramos
Escola Virolai: Coral Regí
Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic: Alfons Formariz, Carles Gerona
FAPAC: Àlex Castillo, Josep Ma García, Martina Tichenor, Montserrat Villanueva
FECSA ENDESA: Eva Hernández (CD del Consell Directiu del PEC)
Federació d'Ensenyament de CCOO de Catalunya: Lluís Filella (CD Consell Directiu del PEC)
FEDELATINA: Mario Carlos Piegari
GEIPPES: Ana M. Gázquez
ICE Universitat de Barcelona: Àngel Forner (ponent), Mònica Mato
IES Consell de Cent: Laura Nogués
IES Miquel Tarradell: Empar Soler
IES Ramon Berenguer: Joan Campillo
Impulsem Sccl: Vanessa Cayuela
Institut Municipal d'Educació de Barcelona: Marleny Colmenares, Àngela Cruanyes, Roser Roldán, Araceli Vilarrasa
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat: Guillermo Hurtado
Institut Nacional de Meteorologia: Miquel Comas
L'Alba. Centre Especial i Unitat Mèdico-Educativa: Daniel Guillermo De León
L'Arc. Taller de Música: M. Dolors Bonal
L'Auditori: Assumpció Malagarriga
Lluïsos de Gràcia: David Montfort
Mitjans, Xarxa d'Educadors i Comunicadors: Carme Ribes
Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal: M. Alba Fransi
Pla Estratègic Metropolità de Barcelona: Montserrat Rubí (ponent)
PSC: Núria Galdón
Senderi. Educació en Valors: Anna M. Novella
Serveis Territorials d'Educació Barcelona ciutat, Departament d'Educació Generalitat de Catalunya: José A. García Saceda (CD del Consell Directiu del PEC)
Teleduca. Educació i Comunicació: Paula Kleiman, Carme Mayugo
UNESCOcat, Centre Unesco de Catalunya: Margarita Serra

Universitat de Barcelona: Maria Pla, Antoni Sans (ponent), Núria Serrat, Antoni Vallés (CD Consell Directiu PEC)

Universitat de València: Clara Arbiol

Universitat Ram3n Llull: Mireia Civis (ponent)

USTEC-STS: Melina Rodr3guez

XEAUC (Xarxa d'Escoles associades Unesco): Irene Vallv3

M3s informaci3: www.bcn.cat/educacio/pec